

HOE DACHT DR. MAARTEN LUTHER OVER DE HEL ?

Wat nu de hel betreft, dat wil zeggen vóór het aanbreken van de Jongste Dag, daarover heb ik geen volstrekte zekerheid. Dat er een aparte plaats zou zijn waarin nu al de zielen van de verdoemden verkeren, zoals schilders dat plegen uit te beelden en zoals de buikdienaren plegen te prediken, lijkt mij niet geloofwaardig. Immers, zelfs de duivels vertoeven thans nog niet in de hel maar zijn, zoals Petrus zegt 'met strikken aan de hel vastgebonden', 2 Petrus 2:4. Bij Paulus heten zij 'vorsten en geweldhebbers dezer wereld, die boven ons zweven in de lucht', Efeze 6:12; terwijl ook Christus zelf de duivel de 'overste dezer wereld heeft genoemd in Johannes 14:30.

Welnu, waren zij in de hel dan zouden zij niet de wereld kunnen regeren en hier zoveel kwaad kunnen stichten en zoveel ellende kunnen veroorzaken. De pijn zou hen er wel van weerhouden. Vervolgens, ook van vele heiligen verhaalt de Schrift dat zij ter helle zijn gevaren, gelijk als Jona hier. Bijvoorbeeld Job (17:13). En Jacob, die immers klaagde: 'Ik zal tot mijn zoon in de hel nederdalen', Genesis 37:35. (*Luther wijkt soms af van de StatenVertaling - CJB*)

Het woord "scheol" gebruikt de Schrift om er de nood en de angst mee aan te duiden van mensen die op hun uiterste liggen, stervende zijn. Hiermee drukt zij zich uit op een wijze die beantwoordt aan wat deze mensen zelf voelen. Van hen zelf is het namelijk niet anders dan of zij wegzinken in de hel, zij voelen zich bezwijken onder Gods toorn, al weten zij niet van een bepaalde plaats waar zij heengaan.

Iedereen is vergezeld van zijn eigen hel, ongeacht de plaats waar hij zich bevindt, welke hij ervaart wanneer hij in doodsnood verkeert en de toorn Gods voelt. In die zin heeft Petrus (Handelingen 2:27) Psalm 16:14, 'Gij zult mijn ziel in de hel niet verlaten', enz., op Christus betrokken, na eerst gesproken te hebben over de "weeën van de dood" die God verbrak. Onder de "hel" heeft hij hier dus verstaan de weeën van de dood die Christus voelde toen Hij stierf aan het kruis en viel in de handen van God.

Op de Jongste Dag zal het echter heel anders worden, dan zal er wel een aparte plaats zijn die hel heet, waarin de verdoemden dan zullen verkeren onder de eeuwige toorn Gods. Doch genoeg hierover. Zoveel is er niet aangelegen of iemand zich de hel voorstelt op de wijze waarop men haar geschilderd of gepreekt heeft, al dan niet. Want eens zal zij zeker er zo uitzien, en bovendien reeds nu is zij veel erger dan wie ook maar uitbeelden, uitspreken of zich voorstellen kan.

Het boven geciteerde is te vinden in het boekje Maarten Luther en het boek Jona, vertaald en ingeleid door drs. K. Exalto, uitgegeven in 1971. Een werkje van Luther -zoals alle geschriften van hem- zeer de moeite waard. Luther zegt veel dingen die voor mij persoonlijk allang een uitgemaakte zaak zijn. Dat de bekering van de Ninevieten een waarachtige bekering is geweest is bij Luther aan geen twijfel onderhevig en dit zijn we goed met hem eens!

Er is echter een gedachte van dr. Luther die voor meerderen mogelijk omstreden is -zoal niet geheel onmogelijk geacht- namelijk dat er in de Schrift genoemde plaats “hel”, nog *geen schepselen aanwezig zijn; noch duivelen, noch mensen*. U hebt er kennis van kunnen nemen. We willen nog op enkele dingen wijzen:

- In onze Bijbelvertaling wordt heel veel gesproken van “hel”, terwijl hiermee wordt bedoeld het “graf”. In de “kanttekening” vindt u dat er niet de strafplaats “hel” mee wordt bedoeld, maar het graf. Dr. Kohlbrugge merkte al op dat de Statenvertaling dikwijls beter is in de kanttekening dan in de tekst!
- Luther geeft er enkele Schrift/bewijzen van dat de satan en zijn engelen nog niet opgesloten zijn in hun eeuwige strafplaats. Ze worden nu nog niet “gepijnigd”; het is nu hun tijd nog niet. *”Zijt Gij gekomen om ons te pijnigen vóór onze tijd?”*, vragen ze aan Christus, (Matth. 8:29). Straks worden ze éérs voor 1000 jaar gebonden, om daarna voor eeuwig geketend te worden.
- Het is voor Luther wel geheel duidelijk dat er na de Jongste Dag een strafplaats is voor de duivelen en de verdoemden, die daar zullen verkeren onder de eeuwige toorn van God en dat zal erger zijn dan wie ook maar uitbeelden, uitspreken of zich voorstellen kan.
- We willen nog opmerken dat als Luther spreekt van “buikdienaren” hij hiermee bedoelt de roomse geestelijken die met de meest schrikwekkende woorden spraken over de verdoemden in de hel, die in een letterlijk vuur als het ware geroosterd worden, waar de duivelen met grote tangen en haken de mensen in het vuur smijten en ze om en om wentelen in de vlammen. Alsof de duivelen daar nog zullen heersen! Roomse schilders maakten er de meest vreselijke beelden van op doek en papier. Waarom werd dit allemaal gedaan? Om geld in het laatje te krijgen. De verwanten van overledenen wisten hun geliefden doorgaans in het vagevuur en hoe sneller zij betaalden, en vooral véél, des te sneller werd de ziel van de helse pijnigingen verlost.
- Het was niet de bedoeling van dit artikel verder op de Schriftuurlijke gegevens van de hel in te gaan. We wilden u alleen de mening van Luther doorgeven dat de hel, als zodanig, nog niet bevolkt is. Ongetwijfeld zal het eens blijken dat veel, van wat we voor waarheid hebben aangenomen, bijgesteld zal moeten worden. Als de Jo-den tot bekering komen en het nieuwe licht doorbreekt zullen we dat wel merken!